

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

23.04.2026

Чирмешән авылы

КАРАР

№ 31

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Советы аппаратының вазыйфай затлары тарафыннан гражданнар мөрәжәгатъләрен карау тәртибен раслау турында

Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатъләрен карау тәртибе турында» 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ, «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 27.07.2006, № 152-ФЗ, «Коррупциягә каршы тору турында» 25.12.2008 ел, №273-ФЗ Федераль законнар нигезендә, «Татарстан Республикасында гражданнарның мөрәжәгатъләрен карау тәртибе турында» 12.05.2003 ел, №16-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасында коррупциягә каршы тору турында» 04.05.2006 ел, № 34-ЗРТ Татарстан Республикасы Законы нигезендә **КАРАР БИРӘМ:**

1. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Советы аппаратының вазыйфай затлары тарафыннан гражданнар мөрәжәгатъләрен карауның кушымтада бирелә торган тәртибен расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (pravo.tatarstan.ru) һәм Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башлыгының «Чирмешән муниципаль районы Советында һәм Башкарма комитетында гражданнар мөрәжәгатъләрен карау һәм гражданнарны шәхсән кабул итүне тәмин итү тәртибен раслау турында» 29.06.2022 ел, №84 карарын үз көчен югалткан дип танырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Советы аппараты житәкчесенә йөкләргә.

Район башлыгы

Р.Т. Айбатов

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Советы аппаратының
вазыйфай затлары тарафыннан гражданнар мөрәжәгатъләрен карау
ТӘРТИБЕ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Чирмешән муниципаль районы вазыйфай затлары тарафыннан гражданнар мөрәжәгатъләрен карауның әлеге тәртибе (алга таба - Тәртип) түбәндәгеләр нигезендә эшләнә:

Россия Федерациясе Конституциясе (бөтенхалык тавыш бирү юлы белән кабул ителде 12.12.1993);

«Россия Федерациясе гражданның мөрәжәгатъләрен карау тәртибе турында» 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ (27.11.2017 ел редакциясе) Федераль законы (алга таба-02.05.2006 ел, № 59-ФЗ);

«Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексының 5.59 статьясына һәм «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатъләрен карау тәртибе турында» Федераль законның 1 һәм 2 статьяларына үзгәрешләр кертү хакында» 07.05.2013 ел, № 80-ФЗ Федераль законы белән;

«Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 27.07.2010 ел, №210-ФЗ Федераль законы белән;

«Шәхси мәгълүматлар турында» 27.07.2006 ел, № 152-ФЗ Федераль законы;

«Коррупциягә каршы көрәш турында» 25.12.2008 № 273-ФЗ Федераль законы;

«Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатъләрен карау тәртибе турында» 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән;

«Татарстан Республикасында гражданның мөрәжәгатъләре турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында» 24.07.2014 ел, № 75-ТРЗ Татарстан Республикасы законы белән;

«Татарстан Республикасында коррупциягә каршы көрәш турында» 04.05.2006 ел, № 34-ЗРТ Татарстан Республикасы законы белән;

Гражданның мөрәжәгатъ итү хокукын яклауга юнәлдерелгән Татарстан Республикасының башка законнары һәм норматив-хокукый актлары белән.

1.2. Әлеге Тәртип белән Россия Федерациясе гражданы (алга таба шулай ук - граждан) тарафыннан Россия Федерациясе Конституциясендә үзенә беркетелгән жирле үзидарә органнарына мөрәжәгатъ итү хокукын гамәлгә ашыруга бәйле хокукый мөнәсәбәтләр жайга салына, шулай ук Чирмешән муниципаль районы Советында гражданнар мөрәжәгатъләрен жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар тарафыннан карау тәртибе билгеләнә.

1.3. Гражданнар мөрәжәгатъләрен карауның әлеге тәртибе гражданның барлык мөрәжәгатъләренә дә кагыла.

1.4. Тәртип Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Уставы нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Тәртип Чирмешән муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла <http://cheremshan.tatarstan.ru/> һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында <http://pravo.tatarstan.ru> урнаштырыла.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төп төшенчәләр

2.1. Жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә жиберелгән гражданның мөрәжәгате (алга таба - мөрәжәгать) тәкъдим, гариза яисә шикаять, шулай ук гражданның жирле үзидарә органына телдән мөрәжәгате;

2.2. Тәкъдим - законнарны һәм башка норматив хокукый актларны, жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү, ижтимагый мөнәсәбәтләрне үстерү, дәүләт һәм жәмгыять эшчәнлегенә социаль-икътисадый һәм башка өлкәләрен яхшырту буенча гражданның тәкъдими;

2.3. Гариза - гражданның үзенә конституциячел хокукларын һәм ирекләрен яисә башка затларның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен гамәлгә ашыруда ярдәм итү турында үтенече, йә законнарны һәм башка норматив хокукый актларны бозу, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар эшендәге житешсезлекләр турында хәбәр итү, йә күрсәтелгән органнарның һәм вазыйфай затларның эшчәнлеген тәнкыйтьләү;

2.4. Шикаять - гражданның үзенә бозылган хокукларын, ирекләрен яисә законлы мәнфәгатьләрен йә башка затларның хокукларын, ирекләрен яисә законлы мәнфәгатьләрен торгызу яисә яклау турындагы үтенече;

2.5. Вазыйфай зат - даими, вакытлыча яисә махсус вәкаләт буенча хакимият вәкиле функцияләрен башкаручы йә жирле үзидарә органында оештыру-боеру, административ-хужалык функцияләрен башкаручы зат.

2.6. Коллектив мөрәжәгать - ике яисә аннан күбрәк гражданның, гражданнар берләшмәләренә, шул исәптән юридик затларның мөрәжәгате, шулай ук тавыш бирү яисә митингта яки жыелышта катнашучыларның имзаларын жыю юлы белән кабул ителгән, гомуми максатка берләштерелгән мөрәжәгать.

2.7. Шәхси мәгълүматлар - турыдан-туры яисә читләтеп билгеләнгән яисә билгеләнүче физик затка (шәхси белешмәләр субъектына) кагылышлы теләсә нинди мәгълүмат;

2.8. Шәхси мәгълүматларны эшкәртү - шәхси мәгълүматлар белән автоматлаштыру чараларын кулланып яисә мондый чараларны кулланмыйча башкарыла торган теләсә нинди гамәл (операция) яисә гамәлләр (операцияләр) жыелмасы, шул исәптән шәхси мәгълүматларны жыю, язу, системалаштыру, туплау, саклау, төгәлләштерү (яңарту, үзгәртү), алу, куллану, тапшыру (тарату, бирү, керү), шәхессезләндерү, блоклау, бетерү, юк итү;

2.9. Шәхси мәгълүматларны тарату - билгесез затлар даирәсенә шәхси мәгълүматларны ачуга юнәлдерелгән гамәлләр;

2.10. Шәхси мәгълүматларны бирү - аерым затка яисә аерым затлар даирәсенә шәхси белешмәләргә ачуга юнәлдерелгән гамәлләр;

2.11. Шәхси мәгълүматларны блоклау - шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә вакытлыча туктату (шәхси мәгълүматларны төгәлләштерү өчен эшкәртү кирәк булган очраклардан тыш);

2.12. Шәхси мәгълүматларны юк итү - нәтижәдә шәхси мәгълүматларның мәгълүмат системасында шәхси мәгълүматларның эчтәлеген торгызу мөмкин булмауга китерә торган һәм (яисә) нәтижәдә шәхси мәгълүматларның матди йөртүчеләре юкка чыгарыла торган гамәлләр;

2.13. Коррупциягә каршы тору - федераль дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, граждан жәмгыяте институтлары, оешмалар һәм физик затларның вәкаләтләре чикләрендәге эшчәнлеге:

а) коррупцияне кисәтү буенча, шул исәптән коррупция сәбәпләрен ачыклау һәм алга таба бетерү буенча (коррупцияне профилактикалау);

б) коррупциячел хокук бозуларны ачыклау, кисәтү, булдырмау, ачу һәм тикшерү буенча (коррупциягә каршы көрәш);

в) коррупцион хокук бозулар нәтижәләрен минимальләштерү һәм (яисә) юкка чыгару буенча.

2.14. Электрон документлар әйләнешенә ведомствоара системасы - Татарстан Республикасында электрон документлар алмашуның, шулай ук Татарстан Республикасында электрон оештыру-боеру документациясен булдыруның, алардан файдалануның, тапшыруның һәм саклауның мәгълүмати системасы.

3. Гражданнарның мөрәжәгать итү хокукы

3.1. Гражданнар шәхсән мөрәжәгать итәргә, шулай ук индивидуаль һәм күмәк мөрәжәгатьләренә, гражданнар берләшмәләренә, шул исәптән юридик затларның мөрәжәгатьләрен дә кертәп, дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм аларның вазыйфай затларына, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләргә һәм гавами әһемиятле функцияләренә башкару йөкләнгән башка оешмаларга һәм аларның вазыйфай затларына жибәрергә хокуклы.

3.2. Гражданнар ирекле рәвештә һәм үз ихтыярлары белән мөрәжәгать итү хокукын гамәлгә ашыра.

3.3. Гражданнарның мөрәжәгать итү хокукын гамәлгә ашыруы башка затларның хокукларын һәм ирекләрен бозмаска тиеш.

3.4. Гражданнар мөрәжәгатьләре бушлай карала.

3.5. Мөрәжәгать орган яисә вазыйфай зат тарафыннан каралганда граждан түбәндәгеләргә хокуклы:

- мөрәжәгатьне караучы затка дәлилләренә шәхсән житкерергә-органның тиешле структур бүлекчәсендә яисә тиешле вазыйфай заттан язма мөрәжәгатьне теркәү турында, шулай ук аны карау сроклары турында телдән (шул исәптән телефон аша) яисә электрон формада мәгълүмат алырга;

- әлеге мөрәжәгатьне объектив карау өчен кирәкле документлар һәм материаллар тапшырырга, йә аларны таләп итү турындагы үтенеч белән, шул исәптән электрон рәвештә дә мөрәжәгать итәргә;

- мөрәжәгатьне карауга кагылышлы документлар һәм материаллар белән, әгәр бу башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмаса һәм, әгәр күрсәтелгән документларда һәм материалларда дәүләт сәре яисә федераль закон белән саклана торган башка сәр булып торучы белешмәләр булмаса, танышырга;

- мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча, 02.05.2006 елгы 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очрактардан тыш, ә 02.05.2006 елгы 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындагы 5.1 өлешендә каралган очракта, аны бирү турындагы үтенеч белән мөрәжәгать итү нигезендә язма жавап алырга;

- язма мөрәжәгатьне мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләренә хәл итү компетенциясенә керә торган дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка жибәрү турында хәбәрнамә алырга;

- мөрәжәгать буенча кабул ителгән карарга яисә мөрәжәгатьне Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә карауга бәйлә рәвештә гамәленә (гамәл кылмавына) шикаять белән мөрәжәгать итәргә;
- мөрәжәгатьне карауны туктату турында гариза белән мөрәжәгать итәргә;
- мөрәжәгать буенча кабул ителгән карарга шикаять белдерергә;
- вәкил хезмәтләреннән файдаланырга;
- мөрәжәгатьне караганда органның яисә вазыйфай затның законсыз гамәле (гамәл кылмавы) аркасында китерелгән зыянны законнарда билгеләнгән тәртиптә каплауга һәм мораль зыянны компенсацияләүгә.

4. Гражданның мөрәжәгатенә бәйлә рәвештә аның иминлеге гарантияләре

4.1. Күрсәтелгән органның яки вазыйфай затның эшчәнлеген тәнкыйтьләп жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка мөрәжәгать иткәнгә йә үз хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен йә башка затларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызу яисә яклау максатларында гражданны эзәрлекләү тыела.

4.2. Мөрәжәгатьне караганда һәм шәхси мәгълүматларны эшкәрткәндә мөрәжәгатьтәге белешмәләрне, шулай ук гражданның хосусый тормышына, шәхси яисә гаилә серенә кагылышлы белешмәләрне аның ризалыгыннан башка ачу рөхсәт ителми.

4.3. Мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган органга яисә вазыйфай затка язма мөрәжәгать жибәрү мөрәжәгатьтәге белешмәләрне тарату булып тормый.

5. Гражданның мөрәжәгатьләренә таләпләр

5.1. Гражданның язма, электрон, телдән мөрәжәгать итәргә хокуклары.

5.2. Гражданның үз мөрәжәгатендә мәжбүри тәртиптә мөрәжәгать жибәргән жирле үзидарә органының исемен йә тиешле вазыйфай затның фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы - булган очракта), йә тиешле затның вазыйфасын, шулай ук үзенң фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы - булган очракта), жавап жибәрелергә тиешле почта адресын, мөрәжәгатьнең адресын үзгәртү турында хәбәрнамәне күрсәтә, тәкъдим, гариза яки шикаятьнең асылын бәян итә. Язма мөрәжәгать иткәндә шәхси имзасын һәм датасын куя.

5.3. Мөрәжәгать электрон рәвештә кергәндә, мөрәжәгатькә жавап яисә мөрәжәгатьнең адреслашуы турында хәбәрнамә мөрәжәгатьтә күрсәтелгән электрон адреска жибәрелә.

5.4. Кирәк булган очракта гражданның үз дәлилләрен раслау өчен язма, электрон мөрәжәгатькә документларны һәм материалларны йә аларның күчермәләрен терки.

5.5. Гражданның тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятьләр белән Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телләрендә яисә Россия Федерациясе халыкларының үзләре белгән теләсә кайсы башка телдә мөрәжәгать итәргә хокуклары. Гражданның тәкъдимнәренә, гаризаларына, шикаятьләренә жаваплар мөрәжәгать телдә бирелә. Мөрәжәгать телдә жавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасы дәүләт телләре кулланыла.

5.6. Язма мөрәжәгатьтә мөрәжәгать жибәргән гражданның фамилиясе яисә жавап жибәрелергә тиешле адрес (почта, электрон) күрсәтелмәгән очракта, мөрәжәгатькә жавап бирелми.

5.7. Әгәр күрсәтелгән мөрәжәгатътә эзерләнә торган, башкарыла торган яисә кылынган хокукка каршы гамәл турында, шулай ук аны эзерләүче, башкаручы яисә башкаручы зат турында белешмәләр булса, мөрәжәгатъ аның компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрелергә тиеш.

5.8. Әгәр язма мөрәжәгатънең тексты укылмаса, мөрәжәгатъкә җавап бирелми һәм ул үз компетенцияләре нигезендә органга яисә вазыйфай затка карауга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатъ теркәлгән көннән алып җиде көн эчендә мөрәжәгатъ жибәргән гражданга, әгәр аның фамилиясе һәм почта адресы укылырга мөмкин булса, хәбәр ителә.

5.9. Әгәр язма мөрәжәгатънең тексты тәкъдимнең, гаризаның яисә шикаятьнең асылын билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, мөрәжәгатъкә җавап бирелми һәм ул аларның компетенциясе нигезендә дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка карауга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатъ теркәлгән көннән алып җиде көн эчендә мөрәжәгатъ жибәргән гражданга хәбәр ителә.

5.10. Гражданның мөрәжәгатъләрен тапшыруның югарыда санап үтелгән тәртипләре белән беррәттән, органга, вазыйфай затка мөрәжәгатъ телеграмма аша яисә факсимиль элементә аша тапшырылырга мөмкин. Күрсәтелгән мөрәжәгатъләр 02.05.2006 елгы 59-ФЗ номерлы Федераль законда һәм әлеге Тәртиптә билгеләнгән язма мөрәжәгатъкә куела торган таләпләргә җавап бирергә тиеш.

6. Гражданның мөрәжәгатъләрен теркәү һәм карау

6.1. Гражданның язма мөрәжәгатъне мөрәжәгатътә куелган мәсьәләләргә хәл итү компетенциясенә керә торган органга яисә вазыйфай затка турыдан-туры жибәрә.

6.2. Язма мөрәжәгатъ органга яисә вазыйфай затка кергән вакыттан алып өч көн эчендә мәҗбүри теркәлергә тиеш. Һәр мөрәжәгатъкә хәреф белән билгеләнгән тәртип буенча теркәү номеры бирелә - обр/№. Һәр яңа календарь елында яңа кергән мөрәжәгатъләргә нумерация беренче номердан башлана. Кәгазьдә кергән язма мөрәжәгатъләр мәҗбүри рәвештә сканерлана һәм ведомствоара электрон документ әйләнеше системасына йөкләнә. Электрон документ әйләнеше ведомствоара системасында резолюцияләр система таләпләре нигезендә төзелә. Резолюциядә вазыйфай затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, резолюция тексты (кирәк булганда - конкрет күрсәтмәләр һәм үтәү датасы белән) булырга тиеш.

6.3. Чирмешән муниципаль районы Советына һәм аның вазыйфай затларына гражданныңдан килгән мөрәжәгатъләр белән эшне оештыру (теркәү һәм контрольдә тоту), шул исәптән район халкы белән шәхси очрашуларда, район Советының гомуми бүлеге тарафыннан тәэмин ителә. Корреспонденция жибәрү өчен почта адресы: 423100, Татарстан Республикасы, Чирмешән муниципаль районы, Чирмешән ав., Совет ур., 32 йорт, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Советы.

6.4. Килгән почта жибәрүләрендә булган шартлаткыч, агулы һәм башка куркыныч кертемнәргә вакытында ачыклау һәм зарарсызландыру максатыннан, аларны тышкы яктан тикшерү үткәрелә. Мондый салулар ачыкланган яисә аларның булуында шик туган очракта почта жибәрүләре белән алга таба эш кичекмәстән туктатыла һәм куркынычсызлык органының тиешле бүлекчәсе белгече чакырыла. Белгечне чакыру белән бер үк вакытта почта юллагачын мәҗбүри изоляцияләү белән куркынычсызлык чаралары күрелергә тиеш.

6.5. Террорчылык актлары һәм башка жинаятъләр кылу куркынычы булган язма мөрәжәгатъләр алганда, аларда булган эзләрне саклап калу өчен чаралар күрелә, алар оператив-эзләү чараларын һәм тикшерү гамәлләрен үткәргәндә кулланылырга мөмкин.

6.6. Язма мөрәжәгатъләрне кабул иткәндә аларның адреслашуының дөрөслеге тикшерелә. Тиешле урынга житкерелмәгән хатлар кичекмәстән почта элемтәсе бүлегенә адресатка жибәрү өчен ачылмыйча кайтарыла.

6.7. Конвертларны ачканда аларда хатның һәм күрсәтелгән документларның булуы тикшерелә (булган очракта). Хатның кушымтасы яисә тексты булмавы ачыкланган очракта, конвертка кушымта итеп бирелә торган белешмә кертелә һәм бу хакта гражданга хәбәр ителә.

6.8. Корреспонденцияне район Советының гомуми бүлегендә алдан теркәлмичә карау рөхсәт ителми.

6.9. Әлеге Нигезләмәнең 5 пунктынан 5.8, 5.9 пунктчаларында күрсәтелгән очрактан тыш, хәл ителеше әлеге орган яисә вазыйфай зат компетенциясенә керми торган, житәкче резолюциясе жибәрелгән мәсьәләләрне үз эченә алган язма мөрәжәгатъ теркәлгән көннән алып жиде көн эчендә мөрәжәгатътә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган тиешле органга яисә тиешле вазыйфай затка, мөрәжәгатъ жибәргән гражданга мөрәжәгатъне янадан адреслау турында хәбәр итеп, жибәрелә.

6.9.1. Миграция өлкәсендә Россия Федерациясе законнарын бозу ихтималы турында мәгълүматны үз эченә алган язма мөрәжәгатъ теркәлгән көннән алып биш көн эчендә хокук куллану функцияләрен, миграция өлкәсендә дүлэт хезмәтләрен тикшереп торуга, күзәтчелек итү һәм күрсәтү функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органының территориаль органына һәм Татарстан Республикасының иң югары вазыйфай затына (Татарстан Республикасы дүлэт хакимиятенә иң югары башкарма органы житәкчесенә) хәбәр итеп жибәрелә. мөрәжәгатъ жибәргән гражданга аның мөрәжәгатен янадан адреслау турында, әлеге Нигезләмәнең 5 пунктынан 5.8, 5.9 пунктчаларында күрсәтелгән очрактан тыш.

6.10. Язма мөрәжәгатътә куелган мәсьәләләрне хәл итү берничә орган яисә вазыйфай зат компетенциясенә керсә, житәкче ведомствоара электрон документ әйләнеше системасында (алга таба-МСЭД) барлык башкаручыларга тиешле резолюция куя. Башкаручы МСЭДта булмаган очракта, мөрәжәгатънең күчермәсе теркәлгән көннән алып өч көн эчендә гомуми бүлек белгече тарафыннан тиешле органнарга яисә тиешле вазыйфай затларга кәгаздә яисә электрон яисә факсимиль элемент чаралары буенча жибәрелә. Жавапны эзерләү резолюциядә беренче булып күрсәтелгән башкаручыга кала. Өстәмә башкаручылар хатны башкару срогы тәмамланырга жиде көннән дә соңга калмыйча беренче булып күрсәтелгән башкаручыга жавапны гомумиләштерү һәм эзерләү өчен кирәкле барлык материалларны, шулай ук жавапның эчтәлегенә турында үз фикерләрен тапшырырга тиеш.

6.11. Орган яисә вазыйфай зат язма мөрәжәгатъне карау өчен башка органга яисә башка вазыйфай затка жибәргәндә кирәк булган очракта күрсәтелгән органнардан яисә вазыйфай заттан язма мөрәжәгатъне карау нәтижәләре турында документлар һәм материаллар соратып алырга мөмкин.

6.12. Карарына яисә гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаятъ белдерелгән органга яисә вазыйфай затка шикаятъ жибәрү тыела.

6.13. 6.12 пунктында каралган тыю нигезендә, шикаятъне мөрәжәгатътә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган органга яисә вазыйфай затка карауга жибәрү мөмкин булмаса, шикаятъ гражданга, тиешле

карарга яисэ гамэл кылуга (гамэл кылмауга) билгелэнгэн тэртиптэ судка шикаятъ бирү хокукы аңлатылып, кире кайтарыла.

6.14. Кирэк булган очракта мөрәжәгатьне караган орган яисэ вазыйфаи зат аны урынга чыгып карауны тээмин итэ ала.

6.15. Вәкаләтләре туктатылган вазыйфаи затка адресланган граждан мөрәжәгәте теркәлә һәм күрсәтелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру йөклэнгән вазыйфаи затка карауга жибәрелә.

6.16. Чирмешән муниципаль районы башлыгы адресына Президент Аппараты һәм Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты аша контроль срокка кергән гражданнар мөрәжәгатьләре, шулай ук депутат гарызнамәләре, Татарстан Республикасында вәкаләтле вәкилләр аппараты аша кергән гражданнар мөрәжәгатьләре билгелэнгән срок дәвамьнда карала һәм район башлыгы тарафыннан имзаланна. Гражданнарның башка мөрәжәгатьләренә район башлыгы һәм аның урынбасары кул куя.

6.17. Мөрәжәгатьтә куелган сорауларны өйрәнү турыдан-туры район башкарма комитетына юнәлтелгән булса, мөрәжәгать итүчегә жавап эзерләүне контрольдә тоту район Башкарма комитеты житәкчесе кулында кала.

6.18. Әгәр мөрәжәгать карау өчен мөрәжәгатьтә күрсәтелгән мәсьәләләрне карау компетенциясенә кергән органга һәм вазыйфаи затка жибәрелсә, мөрәжәгать итүчегә жавап күрсәтелгән органның яисэ вазыйфаи затның житәкчесе имзасы белән бирелә.

6.19. Гражданнарның күмәк мөрәжәгәтенә язма жавап мөрәжәгатьтә жавап алучы яисэ мөрәжәгатьне имзалаган гражданнар коллективы вәкиле буларак күрсәтелгән затка жибәрелә.

6.20. Әгәр күмәк мөрәжәгатьтә жавап алучы билгеләнмәгән булса, жавап мөрәжәгать итүчеләр (имза салучылар) исемлегендә үзенә яшәү урыны адресын күрсәткән беренче гражданинга жибәрелә.

6.21. Күмәк мөрәжәгатькә жавап жибәрү турындагы үтенеч берничә мөрәжәгать иткән (имза куйган) зат тарафыннан белдерелгән очракта, жавап күчермәсе аларның һәркайсына алар күрсәткән почта адреслары буенча жибәрелә.

6.22. Мөрәжәгатьне карау нәтижәләре турында гражданга жавап тиешле карар кабул ителгән вакыттан алып өч көн эчендә, эмма әлеге Тәртипнең 6.24 п.билгелэнгән сроклардан да соңга калмыйча жибәрелә.

6.23. Чирмешән муниципаль районы башлыгы адресына Президент Аппараты һәм Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты аша контроль срок белән кергән гражданнар мөрәжәгатьләре, шулай ук депутат гарызнамәләре, Татарстан Республикасында вәкаләтле вәкилләр аппараты аша кергән гражданнар мөрәжәгатьләре гарызнамәдә яисэ мөрәжәгатьтә билгелэнгән срокта карала.

6.24. Башка мөрәжәгатьләр мөрәжәгать теркәлгән көннән алып 30 көн эчендә карала.

6.25. Шикаятъ буенча карарда карар нигезенә салынган мотивлар һәм фактлар бәян ителергә, законның яисэ башка норматив хокукый актының конкрет статьяларына сытамалар, кирэк очракларда шикаятъ белдерелә торган карарны юкка чыгару яисэ үзгәртү турында күрсәтмә, кабул ителгән карарны үтәү срогы, законсыз карар кабул иткән яисэ законсыз гамәл (гамәл кылмау) кылган вазыйфаи затны законнарда билгелэнгән жаваплылык, шулай ук кабул ителгән карарга шикаятъ бирү тәртибе.

6.26. Шикаятъ тулысынча яисэ өлешчә канәгатьләнделергә тиеш дип танылган очракта, шикаятъ буенча карар чыгарган орган яисэ вазыйфаи зат гражданның бозылган хокукын торгызу буенча кирәкле чаралар күрергә, шулай

ук граждан үтенече буенча кабул ителгән карар турында кызыксынган затларга хәбәр итәргә тиеш.

6.27. Дөрес булмаган яисә гражданны хурлаучы белешмәләр массакуләм мәгълүмат чараларында басылып чыккан очракта, әлеге белешмәләрне биргән орган яисә вазыйфаи зат кире кагуны законнарда билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару чараларын күрергә тиеш.

7. Гражданныр мөрәжәгатьләрен карау сроклары

3 көн	Кергән мизгелдән теркәлү
3 көн	Резолюция төзелгәннән бирле, хезмәткәрләр тарафыннан
3 көн	Мөрәжәгать буенча жавап теркәлгән мизгелдән
5 көн	Дәүләт хезмәте күрсәтүче органның, муниципаль хезмәт күрсәтүче органның, дәүләт хезмәте күрсәтүче органның яки муниципаль хезмәт күрсәтүче органның вазыйфаи затының мөрәжәгать итүчедән документлар кабул итүдән йә жибәрелгән басма хаталарны һәм хаталарны төзәтүдән баш тартуына яисә мондый төзәтүләрнең билгеләнгән срогын бозган очракта шикаять белдерү
7 көн	Мөрәжәгатьне мөрәжәгать жибәргән гражданның компетенциясе һәм хәбәрнамәсе нигезендә органга (оешмага, учреждениегә) жибәрү
7 көн	Язма мөрәжәгатьнең текстын укып булмаганлыктан мөрәжәгатьне гражданга кире кайтару
7 көн	Әгәр язма мөрәжәгатьнең тексты тәкъдимнең, гаризаның яисә шикаятьнең асылын билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, мөрәжәгатьне гражданга кире кайтару
15 көн	Дәүләт хезмәте яисә муниципаль хезмәт күрсәтүче органга кергән шикаять шикаятьләрне карау вәкаләтләре бирелгән вазыйфаи зат тарафыннан каралырга тиеш
15 көн	Мөрәжәгатьне карый торган дәүләт органы, жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи затның билгеләнгән тәртиптә жибәрелгән гарызнамәсе буенча мөрәжәгатьне карау өчен кирәкле документларны һәм материалларны бирү; дәүләт серен яисә федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкит итә торган белешмәләр булган һәм бирүнең махсус тәртибе билгеләнгән документлардан һәм материаллардан тыш.
20 көн	Гражданнырның өстәмә өйрәнүне һәм тикшерүне таләп итми торган гаризалары карала һәм алар буенча карарлар кичекмәстән, мәсьәләне асылы буенча хәл итәргә тиешле бүлекчәгә кергән көннән алып кабул ителә.
30 көн	Мөрәжәгатьләренә барлык төрләре - индивидуаль һәм коллектив, мөрәжәгатьне теркәлгән көннән карау
30 көн	Өстәмә өйрәнүне һәм тикшерүне таләп итүче мөрәжәгатьләр, мөрәжәгатьне карау срогын озайту турында гражданга хәбәр итеп, мөрәжәгатьне карауны озайтуның мөмкин булган срогы.

Гражданның мөрәжәгатенә жавапларны гражданның мөрәжәгәтәтә күрсәтелгән электрон адресы буенча жибәрү район башлыгы секретареның почта тартмасыннан башкарыла. Экраннан скриншот рәвешендә раслау район Советының гомуми бүлегенә жибәрелә һәм электрон рәвештә район башлыгы секретарендә саклана.

Мөрәжәгәткә жавап имзаланганнан соң жаваплы башкаручы аны хат адресатын тутырып конвертка тутыра һәм почта жибәрүләре реестры аша жибәрү өчен Советның гомуми бүлегә белгеченә тапшыра.

8. Гаризаны карау буенча орган һәм вазыйфаи затның бурычлары

8.1. Гражданнар мөрәжәгатьләрен караганда мөрәжәгать итүченең ризалыгыннан башка аның хосусый тормышы турындагы белешмәләрдән файдалану һәм тарату тыела, шулай ук аның фамилиясе, исеме, атасының исеме, яшәү, эшләү яисә уку урыны турындагы белешмәләрне тарату рөхсәт ителми.

8.2. Мөрәжәгатьне караганда мөрәжәгатьтәге белешмәләрне ачу рөхсәт ителми. Мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган органга яисә вазыйфай затка язма мөрәжәгать жибәрү мөрәжәгатьтәге белешмәләрне тарату булып тормый.

8.3. Шәхси мәгълүматларны эшкәртү «Шәхси мәгълүматлар турында» 27.07.2006 ел, № 152-ФЗ (21.07.2014 ел редакциясе) Федераль законда каралган принципларны һәм кагыйдәләрне үтәп башкарылырга тиеш.

8.4. Гаризада куелган мәсьәләләрне карау компетенциясенә керә торган Орган һәм вазыйфай зат тиеш:

1) гаризаны законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән вакытларда асылы буенча карарга;

2) граждан гаризасы буенча элек кабул ителгән карарларның үтәлешен исәпкә алырга;

3) нигезле карар кабул итәргә һәм аның үтәлешен тәмин итәргә;

4) гаризаны карау нәтижеләре һәм аның буенча кабул ителгән карар турында гариза биргән гражданга законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән вакытта хәбәр итәргә;

5) гаризада баян ителгән таләпләр канәгатьләндерелмәгән очракта, гариза биргән гражданга баш тарту сәбәпләрен язма рәвештә житкерергә, шулай ук гариза буенча кабул ителгән карарга шикаять бирергә мөмкин булган органны яисә вазыйфай затны күрсәтергә;

6) гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызуга яисә яклауга юнәлдерелгән чаралар күрергә;

7) гражданга аның мөрәжәгатен карау өчен башка дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә аларның компетенциясе нигезендә башка вазыйфай затка жибәрү турында хәбәр итәргә.

8.5. Башкаручы җавапларның эчтәлеген, ачыклығы һәм төгәл баян ителүе, норматив актларга сылтаманың дөрөслеген өчен җаваплы (имза куйган затлар белән бер үк вакытта).

9. Язма дәлилләр тапшыруның бурычы

9.1. Мөрәжәгатьне караучы орган яисә вазыйфай затның билгеләнгән тәртиптә жибәрелгән гарызнамәсе буенча орган яисә вазыйфай зат мөрәжәгатьне карау өчен кирәкле документларны һәм материалларны бирергә тиеш, моңа дәүләт серен яисә федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкит итә торган белешмәләр булган һәм әлеге Тәртипнең 7 пунктында күрсәтелгән срокларда бирүнең махсус тәртибе билгеләнгән документлар һәм материаллар керми.

9.2. Сорала торган дәлилләрне белә торып тапшырмауда гаепле вазыйфай затлар законнар нигезендә җаваплы булалар.

10. Гражданнарның «туры линия» һәм «кайнар линия» телефоннары буенча кабул ителгән мөрәжәгатьләрен карау

10.1. Органнар гражданнарның үз эшчәнлегә турында мәгълүмат алу хокукын гамәлгә ашыруны тәэмин итү максатларында, шулай ук гражданнарның мөрәжәгатъләрен кабул итү өчен «туры линия» һәм «кайнар линия» эшен оештыра алалар.

10.2. Органнарның «туры линия» һәм «кайнар линия» телефоннары буенча кабул ителгән мөрәжәгатъләр «Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатъләрен карау тәртибе турында» Федераль законда, «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатъләре турында» Татарстан Республикасы Законында һәм әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән вакытларда теркәлергә тиеш.

10.3. Гражданнарның мөрәжәгатъләрен «туры линия» һәм «кайнар линия» телефоннары аша кабул итүгә вәкаләтле органның вазыйфаи заты гражданның мөрәжәгатен терки һәм мөрәжәгат итүченең контакт телефонын һәм (яисә) электрон почта адресын (алар булганда), мәсьәләнең асылын, мөрәжәгатнең керү датасын һәм вакытын күрсәтеп, мөрәжәгатнең электрон карточкасын төзи (1 нче кушымта нигезендә).

10.4. Электрон карточкадагы белешмәләр мөрәжәгаттә куелган мәсьәләләргә хәл итү компетенциясенә керә торган тиешле органнарга жибәрелә.

10.5. «Туры линия» һәм «кайнар линия» эше район Советы кабул иткән норматив хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

10.6. «Кайнар линия» телефоннары:

гомуми сораулар буенча - 8 (84396) 2-59-00

коррупциягә каршы көрәш мәсьәләләре буенча-8 (84396) 2-58-37

11. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатъләрен карау

11.1. «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында коррупциягә каршы тору турында» 2006 елның 4 маендагы 34-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә гражданнар коррупциячел юнәлештәге фактлар буенча район Советына мөрәжәгатъләр жибәрергә хокуклы.

11.2. Гражданнарның коррупция юнәлешендәге мөрәжәгатъләренә коррупция һәм янап куркыту, гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатъләрен кысу, хезмәт тәртибенә таләпләрне бозу, шулай ук хезмәт урыныннан явызларча файдалану билгеләре булган башка гамәлләр кылу фактлары турындагы белешмәләр керә.

11.3. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатъләре белән эшләүче вазыйфаи затлар билгеләнгән тәртиптә хезмәт мәгълүматларының һәм конфиденциаль характердагы белешмәләрнең сакланышы өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә шәхси жаваплылык тоталар.

11.4. Мөрәжәгаттә муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәткә бәйле бурычларны, чикләүләрне һәм тьюларны, шулай ук хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәмәве, муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатъләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы, мәнфәгатъләр конфликты барлыкка килүе, муниципаль хезмәткәрнең башка коррупцион хокук бозулар кылу ихтималы турында мәгълүматлар булган очракта, район башлыгы түбәндәгеләрне кабул итә: мөрәжәгаттә бәян ителгән фактларга карата тикшерү үткәрүнең максатка ярашлылыгы турында карар, коррупциягә каршы көрәш мәсьәләләре буенча башлык ярдәмчесенең доклад язмасы нигезендә. Әлегә тикшерү муниципаль хезмәткәрләрнең «Коррупциягә каршы тору турында»

25.12.2008 № 273-ФЗ Федераль законда, башка федераль законнарда билгелэнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфэгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләрне үтәүләрән, бурычларын үтәүләрән тикшерү булып тора.

11.5. Күрсәтелгән тикшерү үткәргәндә муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне һәм (яисә) мәнфэгатьләр конфликтын жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәвен раслый торган фактлар билгелэнгән очракта, Район башлыгы Тикшерү материалларын муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфэгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясенә (алга таба - Комиссия) бирү турында карар кабул итә.

Күрсәтелгән мәсьәләне карау турында карар кабул иткәндә Комиссия утырышында утырышның датасы, вакыты һәм урыны билгеләнә, шулай ук район Советының норматив хокукый актлары нигезендә Комиссия утырышын эзерләү эше оештырыла.

11.6. Мөрәжәгатътә куелган сорауларның асылы буенча мөрәжәгатъ итүчегә жавап үткәрелгән чаралар һәм тикшерүләр нәтижеләре турында, комиссия карарлары турында (булган очракта), шулай ук кабул ителгән чаралар турында, шул исәптән муниципаль хезмәткәргә карата жаваплылык чаралары куллану турында йә тикшерү үткәрү өчен нигезләр булмау турында һәм коррупция фактларын расламау турында мәгълүмат бирергә тиеш.

11.7. Вәкаләтле органга кергән коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнарның мөрәжәгате законнарда һәм әлеге Тәртиптә билгелэнгән тәртиптә каралырга тиеш.

12. Мөрәжәгатъләр белән эшләнүнең торышын тикшерү һәм аларны карауны тикшереп тору. Мөрәжәгатъләрдәге мәгълүматны анализлау һәм гомумиләштерү

12.1. Органнар һәм вазыйфаи затлар үз вәкаләтләре чикләрендә мөрәжәгатъләрне карау тәртибенә һәм срокларының үтәлешен, мөрәжәгатъләргә язма жаваплар жибәрүне тикшереп торалар, кергән мөрәжәгатъләрнең эчтәлеген анализлыйлар, гражданнарның хокукларын, ирекләрән һәм законлы мәнфэгатьләрән бозу сәбәпләрән вакытында ачыклау һәм бетерү буенча чаралар күрәләр.

12.2. Барлык язма мөрәжәгатъләр, шулай ук гражданнарны шәхсән кабул иткәндә карау нәтижеләре турында мөрәжәгатъ итүчегә жавап бирү яисә тиешле орган яисә вазыйфаи зат гарызнамәсе буенча мәгълүмат бирү таләп ителә торган мөрәжәгатъләр үтәү сроклары буенча тикшереп торылырга тиеш.

12.3. Гражданнар мөрәжәгатъләре керүгә йогынты ясый торган сәбәпләрне ачыклау һәм бетерү максатларында еллык хисапны эзерләгәндә гражданнардан кергән мөрәжәгатъләр гомумиләштерелә һәм анализ ясала. Күрсәтелгән анализда кергән, адресланган һәм каралган язма мөрәжәгатъләр, электрон документ рәвешендәге мөрәжәгатъләр саны, шәхсән кабул ителгән гражданнар саны, гражданнарны шәхсән кабул итү һәм шәхси кабул итү буенча вәкаләтле затлар турында, мөрәжәгатъләрнең тематикасы хакында, мөрәжәгатъләрне карау нәтижеләре буенча кабул ителгән чаралар турында, шул исәптән кабул ителгән норматив хокукый һәм башка актлар турында (булган очракта) мәгълүмат булырга тиеш.

12.4. Мөрәжәгатъләр белән эшләнүнең торышы (гражданнардан кергән мөрәжәгатъләргә анализ) муниципаль район башлыгының еллык хисабында

чагыла һәм Интернет челтәрендә Чирмешән муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

13. Әлеге тәртипне бозган өчен җаваплылык.

Әлеге тәртипне бозуда гаепле затлар законнарда каралган җаваплылык тоталар.

**Гражданнырның «кайнар линия» телефоннары буенча
кабул ителгән мөрәжәгатьләре
КАРТОЧКАСЫ**

№ _____ Кабул итү датасы/вакыты _____

Адрес _____

Гражданның Ф.И.Ат.ис. _____

Элемтә өчен телефон номеры _____

Электрон почта адресы _____

Яшәү урыны _____

Социаль хәл _____

Эш урыны _____

Ташламалы состав _____

Мөрәжәгать төре _____

Кабатлану әйе _____ Соңгы мөрәжәгать датасы _____
юк

Әңгәмәнең эчтәлегә _____

Кабул итү нәтижәсе _____

Башкаручы _____

Йөкләмә _____

Вазыйфай зат _____